

en Krigsbestyrelse, som deraf skulde udarbejde et fuldstændigt Lovudkast, end i den foreliggende Paragraphform. Men Hovedtankerne mener jeg ere rigtige, og navnlig anseer jeg det for høvet over enhver Tvivl, at de gjorde Forslag ikke med Hensyn til Folkevæbningen gaae videre end den nu gjældende Armeeororganisation og det nu bestaaende Hærvæsen, hvilket jeg forøvrigt ingenlunde anseer for en Anke, hverken mod Organisationen eller mod Hærvæsenet, da jeg tværtimod mener, at det er en ufravigelig Betingelse for, at Danmark skal kunne stille en Hær i Marken, der paa nogen Maade kan fyldestgjøre dets Krav, og jeg mener tillige, at Erfaringen har vist, at denne Betingelses Opfyldelse er fyldestgjørende for Landets Forsvar.

Grundtvig: Ja, jeg behøver ikke at sige, at jeg ikke er Krigsmand, og det Exempel, der af min egen Stand nys stillede sig for mig, kan jeg ikke sige har henrevet mig; skulde det have gjort Noget, saa vilde det langt snarere have betaget mig Lysten til at tale, medmindre jeg skulde have fundet det nødvendigt at spørge, om Danmarks Rige maaskee allerede nu kun er en Statsdeel, da jeg dog har troet, at det endnu er et Hele. Hvorfor jeg imidlertid har taget Ordet, er, fordi den høitærede Krigsminister vttrede sig saa forfræfkeligt stærkt mod al Tanke om Folkevæbningen, saa at, uagtet det synes meget tvivlsomt, hvorvidt det foreliggende Forslag smager deraf, ønskede Krigsministeren det da blot for denne Smags Skyld langt borte. Jeg kan og vil vist ikke her begynde en Tvist med den høitærede Krigsminister om hvad enten Krigshistorien eller en dybere Lænkning over de staaende Hære, eller Treaarstampen tilligemed den haarde Tjeneste paa Dannevirke kan have lært, men jeg vil blot sige, at der kan ingen Tvivl være om, at fra det Dieblik, da man ophørte at hverve Udlændinge, og indtil den Dag, da man indførte almindelig Vernepligt, og især efter den Dag, maa Hæren i Danmark i Grunden ansees for en Folkevæbning, hvad enten den saa er vel indrettet, hvad enten den

er kommen nærmere hen til den Fasthed, der bestod i den hvervede Hær, eller den endnu maatte være langt derfra. Og naar den høitærede Krigsminister, idet han bekjender, i sin Ungdom at have lidt af den Begeistring, som selv gamle Folk endnu kunne dele for en Folkevæbning, tillige paa den ene Side tilstaaer, at under Begeistringen kan en Folkehær, eller en Hær, udsprungen af almindelig Folkevæbning, vel endog udrette langt mere end en saakaldet staaende Hær, og paa den anden Side mener, at det lange Baghold paa Dannevirke, som jeg vist ikke skal kalde for kort, klarlig beviste for ham, at det kunde kun en ret disciplineret staaende Hær finde Styrke til, og ingenlunde en Hær, udsprungen af almindelig Folkevæbning, da vil jeg for det Første anmærke, at det ikke er sjældent, at man finder Mænd i den fremrykkede Alder, der betragte al deres Ungdomsbegeistring som Daarskab, men at det dog ikke er saa vist, at den virkelige var det, og for det Andet, at især et lille Land som Danmark egentlig aldrig skulde tænke paa nogen Krig uden en saadan, hvorfor Folket kan være begejstret (Hør!), og for det Tredie vil jeg meget betvivle, om en disciplineret, staaende Hær bedre vilde have udholdt Bagtholdet paa Dannevirke end en af Folkevæbningen udsprungen, dels fordi den Hær, som holdt Bagt der, virkelig i mine Dine nok saa meget lignede en af Folkevæbning udsprungen som en ret strengt og længe disciplineret Hær, dels fordi jeg mener, at den Tjeneste var saa streng, var saa haard, saa unødvendig langvarig, at hverken Disciplin eller Begeistring vilde have været istand til at holde det ud, men kun den danske, hartad mageløse Taalmodighed, Trostydighed og Fædrelandskjærlighed, og at disse Dyder ikke vilde være mindre hos en af Folkevæbning udsprungen end hos den allerstærkest og allerlængst afrettede Hær, tør jeg vove at paastaae, og jeg er temmelig vis paa, at selve Krigshistorien, og i særdeleshed vort Lands Krigshistorie, ikke vil modsiges, men bestyrke det.